

Onderzoeksverslag J.M.M. - SAMENVATTING

Achtergrond van het onderzoek

In het licht van de aanhoudende bezorgdheid over gevallen van seksueel geweld tegen minderjarigen door J.M.M., een voormalig gewijd lid van het Focolare, woonachtig in Frankrijk, heeft de Focolarebeweging besloten een onafhankelijk orgaan te belasten met de taak een buitengewoon onderzoek in te stellen en uit te voeren.

Dit Onafhankelijk Onderzoek werd op 23 december 2020 door de Focolare toevertrouwd aan het Britse bedrijf GCPs Consulting, een onafhankelijk orgaan dat altijd tot taak heeft instellingen te helpen om hun systemen ter voorkoming en melding van misbruik te verbeteren en had tot taak te luisteren naar de slachtoffers en bijkomende getuigenissen te verzamelen, alsook na te gaan of er sprake was van nalatigheden, doofpotoperaties of stilzwijgen van de verantwoordelijken van de Beweging. Aan het einde van het onderzoek maakt de onafhankelijke instantie haar eindverslag openbaar.

Stemmen van de slachtoffers

De diepe en niets ontziende onverschilligheid tegenover vele slachtoffers van seksueel misbruik van kinderen, zowel binnen religieuze Bewegingen, Kerken en andere instellingen en sectoren of in de samenleving in haar geheel, herinnert ons voortdurend aan de moeilijke weg die elk slachtoffer aflegt wanneer hij zijn of haar verhaal van seksueel geweld en misbruik deelt. De samenleving probeert deze stemmen snel het zwijgen op te leggen wanneer zij ons confronteren met een moeilijke en vaak onaanvaardbare waarheid. Er is een tijd van juridische procedures en definities, er is ook een tijd voor organisaties en de samenleving om op te staan en verhalen te erkennen over situaties die indruisen tegen interne gedragsnormen en organisatorische regels. Daarom wijdt het onderzoek een kort hoofdstuk aan de definitie van een slachtoffer en de manier waarop de term in dit verslag wordt gebruikt. Voor het doel van dit verslag heeft het team besloten de term "slachtoffer" te gebruiken, omdat die beter overeenkomt met de meeste situaties die men tegenkwam, maar ook omdat de vertaling ervan in andere talen minder problematisch is.

Geloofwaardigheid van slachtoffers

Het Onafhankelijk Onderzoek stelde vast dat alle slachtoffers met wie het in contact kwam geen duidelijke banden met elkaar hadden en geen kennis hadden van hun respectieve verhalen (met uitzondering van de getuigen die hun verhaal vertelden via de Franse media "Le Quotidien" en "Les Jours"). Het was duidelijk dat allen een proces van ernstige persoonlijke reflectie hadden doorgemaakt. Hoewel sommigen van hen nog steeds diep geraakt zijn door de gebeurtenissen uit het verleden, waren zij nederig en zonder specifieke haat of verlangen naar wraak jegens de dader. Ze legden uit dat ze naar voren waren gekomen om hun verhaal te vertellen als een manier om zich met hun eigen verleden te confronteren, maar ook om anderen in een vergelijkbare situatie te helpen naar voren te komen met hun eigen verhaal, en daarbij steun en veerkracht te zoeken.

Psychologische greep

Naast de slachtoffers die in eerste instantie in de Franse media in het openbaar naar voren waren gekomen, heeft het onafhankelijke onderzoek andere slachtoffers benaderd en uitgenodigd die zich ofwel reeds hadden gemeld tijdens eerdere besprekingen met het voormalige team van verantwoordelijken in Frankrijk, ofwel op eigen initiatief contact hadden opgenomen met het onafhankelijke onderzoek. Allen beschreven hun relatie met J.M.M. met soortgelijke bewoordingen, vertelden soortgelijke gebeurtenissen en gaven een samenhangende beschrijving van de gebeurtenissen zoals die zich hadden voorgedaan toen zij kinderen of adolescenten waren.

Alle gerapporteerde misbruiken vonden plaats onder omstandigheden die het Onafhankelijk Onderzoek omschrijft als "psychologische greep". J.M.M. misbruikte niet alleen de kinderen, maar ook hun ouders, alsmede leden van de Beweging in het algemeen. J.M.M. werd door andere leden zeer gewaardeerd, als een intellectueel, een ingenieur, een journalist; iemand die succesvol was in zijn werk, toegewijd aan de Beweging, een gewijd lid dat zijn leven had ingezet voor het dienen van de Beweging van Chiara Lubich, van wie hij werd gezien als een goede vriend. In sommige gevallen leek J.M.M. zijn gedrag in verband te hebben gebracht met spiritualiteit, door te bidden om vergeving nadat het misbruik had plaatsgevonden. Dergelijk gedrag voegde emotioneel misbruik toe aan het seksueel misbruik. Dergelijke relaties worden gekenmerkt door aanzienlijke machtsverschillen, waarbij de vermeende slachtoffers zich beroofd voelen van hun vrije wil of de gebeurtenissen niet volledig kunnen bevatten.

Verhalen over misbruik en individuele impact

Dit deel is specifiek gewijd aan de slachtoffers van J.M.M., voormalig gewijd leken-lid van de Beweging. Hoewel vele jaren zijn verstreken sinds sommige van de verhalen aan het Onderzoek werden verteld, zijn deze verhalen vaak pijnlijk en duidelijk, en kunnen zij de toehoorder nooit onberoerd of onbezorgd laten. Met respect voor de wensen van de meeste betrokkenen, bevat dit deel een mix van verhalen van slachtoffers over het misbruik dat zij hebben meegemaakt en de blijvende impact die deze gebeurtenissen hadden op hun leven, beslissingen die zij namen, mogelijkheden die zij misten, kansen die zij creëerden. Het onderzoek wil al het leed dat werd gemeld erkennen en herkennen, onafhankelijk van de oorsprong van het misbruik, waarbij alle slachtoffers op dezelfde manier worden erkend, **aangezien zij niet alleen slachtoffer zijn van verschillende individuen, maar meestal ook slachtoffer van systematische tekortkomingen binnen de Beweging. Voor de meesten van hen is erkenning van hun lijden een kernverwachting.**

Het onderzoeksteam ontving getuigenissen van 26 slachtoffers van J.M.M., hetzij via direct contact en mondelinge getuigenissen, hetzij via gedocumenteerde derden. Nog eens 11 slachtoffers werden opgespoord en vervolgens gerapporteerd via verschillende middelen, maar zonder verder contact of bevestiging.

Het verslag bevat uittreksels van slachtoffergetuigenissen die in de loop van het onderzoek zijn ontvangen. Deze inhoud is beoordeeld door de slachtoffers, en wij zijn hen dankbaar dat zij ermee hebben ingestemd hun verhalen op te nemen.

Proces van misbruik en manipulatie

Wanneer kinderen, adolescenten en kwetsbare volwassenen worden misbruikt, wordt dit zeer vaak voorafgegaan door geraffineerde manipulatieve processen. De gebeurtenissen die door verschillende slachtoffers worden verteld en het profiel dat uit verschillende getuigenverklaringen naar voren komt, laten, zoals zo vaak in soortgelijke gevallen, een duidelijk proces van misbruik zien. De doelwitten van J.M.M. lijken vaak kinderen uit armere milieus te zijn geweest, die op het platteland of in gedecentraliseerde regio's wonen, uit gezinnen komen met een aantal kinderen en minder gelegenheid om aan elk van hen afzonderlijk tijd te besteden. Hij bezorgde hen uitzonderlijke attenties die zij zonder uitnodiging van hem niet noodzakelijkerwijs konden begrijpen. J.M.M. heeft, bewust of onbewust, sommige adolescenten aangezet tot een soort competitie, om de uitverkorene, het lievelingskind te zijn. Naast de misleiding en de manipulatie van de kinderen creëerde J.M.M. een gunstige omgeving om de kinderen en adolescenten te benaderen door ook hun ouders te misleiden. Hij pleegde een aantal misbruiken onder het dak van ouders die hem vertrouwden, die hem hadden uitgenodigd, die overtuigd waren van zijn superieure moraal gezien zijn status als een gewijde leek die zijn hele leven had gewijd aan de Beweging, aan armoede, kuisheid en celibaat.

Bovendien slaagde J.M.M. er ook in zijn eigen organisatieleiding, die jarenlang gedeeltelijk op de hoogte was van de situatie, te misleiden. De Focolarebeweging heeft, net als bij soortgelijke situaties in de

katholieke Kerk, jarenlang juridische bezwaren en resoluties als verdediging gebruikt, met als excuus dat een misbruiksituatie, omdat die niet via een juridische procedure is bewezen, op de een of andere manier kan worden genegeerd en beheerst zonder erkenning van de slachtoffers. Nogmaals, net als de katholieke Kerk en andere instellingen was de Beweging lange tijd meer bezig met het beschermen van de daders, en daarmee haar eigen reputatie, dan met het steunen van de slachtoffers. J.M.M. heeft op die manier jarenlang geprofiteerd van een systeem dat hem beschermde; tegelijkertijd liet de Focolarebeweging de slachtoffers systematisch in de steek.

Slachtoffers van dergelijke situaties voelden zich lange tijd schuldig omdat zij niet hadden ingegrepen, omdat zij niet moedig of sterk genoeg waren om het misbruik te voorkomen. De Beweging zelf droeg bij tot het schuldgevoel van de slachtoffers, aangezien het, zodra de juridische verantwoordelijkheid niet werd bevestigd, niet haar verantwoordelijkheid was om toekomstige andere slachtoffers tegen J.M.M. te beschermen of om andere slachtoffers die niet met hun verhaal naar buiten waren gekomen, actief op te sporen. J.M.M. bleef jarenlang in dezelfde positie van gezag en potentieel machtsmisbruik. Een slachtoffer herinnert zich dat toen hij zijn verhaal vertelde aan de verantwoordelijken van het Internationaal Centrum, zij zo verbijsterd leken te zijn door zijn verhaal dat hij duidelijk het gevoel kreeg dat wat er gebeurd was zijn eigen schuld moest zijn geweest.

Andere gevallen van misbruik binnen de Beweging (niet gerelateerd aan J.M.M.)

Het Onafhankelijk Onderzoek is zich bewust van het vertrouwen dat het van veel mensen heeft gekregen om te luisteren en hun ervaring te gebruiken om bij te dragen tot een volledig beeld van de situatie. Door hun verhalen te vertellen zijn sommigen erin geslaagd hun psychologische moeilijkheden te overwinnen, terwijl anderen nog steeds worstelen met de gebeurtenissen uit het verleden en proberen er enige betekenis in te vinden. De getuigen zijn zowel voormalige als huidige leden van de Beweging.

Hoewel het Onafhankelijk Onderzoek ervoor zorgt dat alle stemmen worden gehoord, wil het erop wijzen dat de volgende gerapporteerde gevallen van misbruik, waaronder seksueel, emotioneel, spiritueel en financieel misbruik, niet in detail zijn onderzocht door het Onderzoek.

Deze verhalen beschrijven echter situaties die vergelijkbaar zijn met die van J.M.M. en zijn slachtoffers, waardoor de getuigenissen die het onderzoek heeft ontvangen, meer gewicht krijgen. De profielen van de daders die door de verschillende personen worden beschreven zijn vaak vergelijkbaar met die van J.M.M. - charismatische mensen die door anderen worden verafgoed, gezien als centraal, onaantastbaar, moreel onberispelijk en betrouwbaar. De verschillende beschreven situaties laten vergelijkbare patronen zien van machtsmisbruik, psychologische afhankelijkheid en adoratie. Dit leidt tot een verontrustende momentopname van de Beweging en wijst op systemische misbruiksituaties waarvan de leiders en verantwoordelijken sinds de begindagen van de Beweging op de hoogte waren en zijn, maar die niet zijn aangepakt en daarom waarschijnlijk nog steeds voortduren.

Beschuldigingen van seksueel misbruik

Tijdens het Onafhankelijk Onderzoek werden een aantal andere verhalen van seksueel misbruik aan het team gemeld. Sommige waren nieuw, andere waren reeds gedeeltelijk bekend bij de Beweging en goed gedocumenteerd. Wat veel getuigen blijven delen is het gevoel dat er niet veel wordt gedaan om sommige van de zeer moeilijke situaties waarmee de slachtoffers nog steeds te maken hebben te erkennen. Slachtoffers beschreven hoe het misbruik heeft bijgedragen tot situaties van zwakte of kwetsbaarheid die tot ander misbruik hebben geleid. Ook al zijn er enkele verklaringen en brieven waarin publiekelijk wordt erkend dat de Beweging problemen had met ongepast gedrag, seksueel misbruik en andere moeilijke situaties, toch beschreven slachtoffers en getuigen hoe deze verklaringen niet leken te worden gevolgd door acties en daadwerkelijke verandering.

De meeste slachtoffers of getuigen die melding maakten van andere gevallen van seksueel misbruik binnen de Beweging, maakten zich zorgen over het gebrek aan inzet voor melding aan de nationale autoriteiten

wanneer dit gepast en nodig was, alsook over een zekere ondoorzichtigheid bij de behandeling van zaken waarbij daders uit de gelederen werden verwijderd.

Getuigen die met het onderzoeksteam spraken over vroegere ervaringen met seksueel misbruik binnen de Beweging, spraken heel vaak ook over latere of vroegere situaties van machtsmisbruik, emotioneel of geestelijk misbruik en soms financieel misbruik. Het blijkt dat negatieve ervaringen die naar verluidt binnen de Beweging werden beleefd, in sommige gevallen bijdroegen tot een verdere verzwakking van het zelfvertrouwen van de betrokkenen en verder misbruik in verschillende vormen mogelijk maakten.

Beschuldigingen van geestelijk, emotioneel en financieel misbruik en misbruik van gezag

De zaak J.M.M. beschrijft een grote vertrouwensbreuk binnen de Beweging, maar in veel gevallen gaan de schendingen verder dan alleen de gevallen van seksueel misbruik. Dit deel bevat gedetailleerde getuigenissen van mensen die beschreven slachtoffer te zijn van gedrag dat voor hen negatieve gevolgen op lange termijn had op hun leven, soms op een zeer dramatische manier, en die het gevoel hebben dat ze tot nu toe niet volledig gehoord zijn door de leiding van de Beweging.

Het Onafhankelijk Onderzoek had tot doel het door J.M.M. gepleegde misbruik en de context waarin dit plaatsvond te onderzoeken. Tegelijkertijd ontving het verslagen over andere gevallen van misbruik. Evenals de in het vorige punt genoemde gevallen van seksueel misbruik, zijn de volgende gerapporteerde situaties niet volledig door het Onderzoek onderzocht. Het Onafhankelijk Onderzoek heeft echter in de afgelopen 10 maanden een groot aantal meldingen ontvangen uit vele verschillende plaatsen, betreffende andere situaties die als misbruik werden ervaren, niet noodzakelijk seksueel misbruik, maar waarbij sprake was van emotioneel misbruik, financieel misbruik of geestelijk misbruik.

BEVINDINGEN EN CONCLUSIES

Beschuldiging A - Seksueel misbruik door J.M.M.

Het Onafhankelijke Onderzoek ontving geloofwaardige en bevestigde getuigenissen, waaronder J.M.M.'s eigen bekentenis van delen van de beschuldigingen, over een periode van meer dan 30 jaar (1963-1998), van diverse vermeende slachtoffers, allen mannen, alsmede van andere getuigen, zowel mannen als vrouwen. Zij waren afkomstig uit alle delen van Frankrijk, strookten met J.M.M.'s eigen locaties, reizen en verantwoordelijkheden. De verstrekte data en details van andere gebeurtenissen waren coherent en werden gecontroleerd aan de hand van verschillende informatiebronnen. Alle getuigen beschreven soortgelijke gebeurtenissen, hetgeen voldoende bewijs leverde dat J.M.M. zich bezighield met manipulatieve en ongepaste seksuele activiteiten met kinderen en jongvolwassenen die onder zijn toezicht en invloed stonden.

Het Onafhankelijke Onderzoek ontving van 26 slachtoffers rechtstreekse mondelinge of schriftelijke getuigenissen. Het team ontving ook betrouwbare informatie waarin melding werd gemaakt van ten minste 11 andere slachtoffers van J.M.M. Tegelijkertijd ontving het Onafhankelijk Onderzoek ook getuigenissen van ten minste 3 jongeren die het slachtoffer waren van misleiding, zonder dat er vervolgens sprake was van misbruik. Deze extra meldingen over misbruik betreffen incidenten tot 2017, gemeld aan het Onafhankelijk Onderzoek. Sindsdien zijn geen meldingen van ongepast gedrag meer ontvangen. De vastgestelde aantallen veronderstellen niet dat er geen andere slachtoffers waren, vooral gezien de verschillende uitdagingen die werden vastgesteld en de beschuldigingen van seksueel misbruik tijdens reizen en pastoraal werk die niet door het Onafhankelijk Onderzoek konden worden nagegaan.

Voor het Onafhankelijk Onderzoek zijn, gezien de leeftijd van de kinderen en de zeer bijzondere omgeving waarin hij verkeerde, met inbegrip van zijn eigen positie van autoriteit en vertrouwen ten aanzien van de gezinnen en de kinderen, de vele beschuldigingen die het onderzoek heeft ontvangen van ongepast gedrag, seksueel wangedrag en seksueel misbruik, onderbouwd op basis van getuigenverklaringen en bewijsstukken.

Conclusie

Op basis van de beschuldigingen van seksueel misbruik jegens 26 slachtoffers en 11 andere slachtoffers die via derden aan het onderzoek zijn gemeld, concludeert het Onafhankelijk Onderzoek dat J.M.M. een productieve, seriële kindermisbruiker was die verantwoordelijk was voor meerdere gevallen van seksueel misbruik van kinderen en pogingen daartoe, waaronder de gevallen waarover wij informatie hebben en hoogstwaarschijnlijk nog vele andere daarnaast.

Beschuldiging B - Behandeling van de zaak door de Focolarebeweging

Het Onafhankelijk Onderzoek is zich bewust van de moeilijkheden bij het vaststellen van individuele verantwoordelijkheden gedurende de afgelopen 55 jaar. De piramidale structuur van de Beweging, haar mantra van gehoorzaamheid en eenheid heeft er zeker toe bijgedragen dat niet alleen de zaak tegen J.M.M. maar ook andere zaken systematisch niet zijn behandeld. Vele lagen van mensen, ook op het hoogste bestuurlijke niveau¹, werden op de hoogte gebracht van het feit dat "er iets mis was" met J.M.M. en dat hij onder toezicht moest worden gehouden. De meest verantwoordelijken, zowel in Frankrijk als internationaal, waren op het moment dat de zaak van één slachtoffer via de rechtszaken in 1994/5 in de openbaarheid kwam, echter ermee tevreden dat er een gerechtelijke procedure was geweest die tot een niet-veroordeling had geleid en ondernamen geen verdere formele actie.

Het is hoogst onwaarschijnlijk dat het hoogste niveau van leidinggevendenden niet op de hoogte was van de juridische problemen waarmee J.M.M. in 1994 - 1998 te maken kreeg, en vervolgens opnieuw in 2017. J.M.M. had in 1994 in politiehechtenis gezeten, en leden van de Beweging waren opgeroepen om te getuigen. Bovendien had J.M.M., zoals reeds was vastgesteld, de hulp van de Beweging nodig om de financiële genoegdoening te betalen die hij in 1998 aan het slachtoffer moest voldoen. Aangezien het om een zeer aanzienlijk bedrag ging, moet voor een dergelijke betaling toestemming zijn verleend op het hoogste niveau van de Beweging. Het Onafhankelijk Onderzoek heeft uitgewezen dat de leiding in het centrum in 1998 toestemming heeft gegeven voor deze betaling en dus op de hoogte moet zijn geweest van de feiten.

De mensen die vele jaren geleden in eerste instantie verantwoordelijk waren voor J.M.M. zijn nu overleden. Anderen, die later de leiding kregen, hebben consequent nagelaten te handelen naar aanleiding van informatie op grond van de onjuiste of misplaatste overtuiging dat de uitspraak in de rechtszaak betekende dat zij geen stappen konden ondernemen tegen J.M.M. of uit angst voor de gevolgen of uit zelfbehoud en het vermijden van reputatieschade.

Conclusie

Het Onafhankelijk Onderzoek constateert systematische tekortkomingen in de behandeling van de J.M.M.-zaak en stelt vast dat een keten van verantwoordelijken gedurende vele jaren, zowel in Frankrijk als in Rome, heeft nagelaten de situatie van J.M.M. zodanig aan te pakken dat slachtoffers zouden zijn beschermd en andere incidenten van misbruik of pogingen tot misbruik zouden zijn voorkomen.

Aanbevelingen

Het onafhankelijke onderzoeksteam heeft niet alleen de bevindingen van het onderzoek en de bestudering van de documentatie gecontroleerd, maar heeft ook een ontmoeting gehad met verschillende prominente leden van de internationale leiding van Focolare, waaronder de voormalige en huidige vertegenwoordigers van de leiding in Frankrijk, de huidige presidente, de co-president en een vorige presidente. Er werden ook gesprekken gevoerd met belangrijke leden van de CO.BE.TU om informatie te verzamelen over de manier

¹ Namen bekend bij het onderzoeksteam, beide overleden, bevestigd door J.M.M.

waarop de bescherming van kinderen en volwassenen zich in Focolare heeft ontwikkeld, de preventieve maatregelen die zijn genomen om kinderen en volwassenen te beschermen, de manier waarop de bescherming van kinderen en volwassenen in Focolare wordt gewaarborgd.

Het lijkt geen twijfel dat de Focolarebeweging belangrijke stappen heeft ondernomen om de situatie met betrekking tot de bescherming van minderjarigen te veranderen en dat verdere ontwikkelingen zijn gepland. Er is ook een sterk engagement van de leiders om ervoor te zorgen dat de Beweging een veilige plaats is, hoewel, zoals reeds werd aangegeven, er een aanzienlijk aantal mensen in de Beweging zijn die zich niet veilig voelen en ondanks de aanmoediging om dit te doen, hun bezorgdheid niet hebben gemeld. Slachtoffers hebben ook niet het gevoel dat Focolare zijn beloften aan hen nakomt.

Er is ook een verbintenis om van dit onderzoek te leren en in de toekomst verbeteringen aan te brengen. De investeringen die tot dusver zijn gedaan in de ontwikkeling van goede praktijken, opleiding en de totstandbrenging van een infrastructuur voor vrijwaringsmaatregelen via het aangewezen personeel en de vrijwaringscommissies, zijn belangrijk om de ontwikkeling op dit cruciale gebied in stand te houden. Het onderzoeksteam erkent het werk dat tot dusver is verricht en de inspanningen en voornemens van degenen die een leidende positie bekleden om te blijven werken aan verbetering. In het verslag worden op de volgende gebieden acties en ontwikkelingen voorgesteld die ten eerste worden aanbevolen als onderdeel van de voortdurende ontwikkeling van de veiligheidscontrole:

- Cultuur en leiderschap
- Preventieve maatregelen - beleid en procedures, leren en ontwikkeling
- Maatregelen om te reageren - melding en reactie
- Toezicht en evaluatie

Andere overwegingen

Verontschuldiging

Het Onafhankelijke Onderzoek heeft systematische tekortkomingen in zaken met betrekking tot J.M.M. gevonden en beveelt daarom aan dat de Focolarebeweging een oprechte, diepgaande en onvoorwaardelijke publieke verontschuldiging aan zijn slachtoffers aanbiedt, waarin wordt erkend dat de Beweging heeft gefaald in het beschermen van hen en anderen tegen misbruik dat voorkomen of ontdekt had kunnen en moeten worden.

Schadeloosstelling/compensatieregeling

Aanbevolen wordt dat de schadevergoedingsregeling onafhankelijk is van Focolare en op transparante en efficiënte wijze wordt uitgevoerd door een derde organisatie of orgaan, bestaande uit personen met passende ervaring die onafhankelijk zijn van Focolare. Het panel dient te bestaan uit personen met een gemengde professionele achtergrond, bijvoorbeeld leden met een juridische/justitiële achtergrond en leden van buiten de justitiële sfeer, bijvoorbeeld psychologen, maatschappelijk werkers. Schikkingen moeten zo snel mogelijk worden aangeboden en aanvragers moeten het recht hebben in beroep te gaan.

Andere slachtoffers

De zaak van J.M.M. heeft publieke aandacht gekregen, en dus zal dit verslag dat ook krijgen. Het is echter van belang dat de Beweging andere slachtoffers en andere hangende zaken niet vergeet en een strategie ontwikkelt voor de follow-up van alle andere gevallen en ook deze slachtoffers in hun follow-upacties en ondersteuningsprocedures opneemt.

Vertaling Focolare Nederland